

Sammendrag af efterår 2023

Ottendevådeste efterår siden 1874, lunt med lidt under gennemsnitligt solskin. Mange nedbørsdøgn og skybrud, enkelte snedækkedøgn. Enkelte regionale varmebølger. Enkelte sommerdøgn, normalt antal frostdøgn og enkelte isdøgn. Sæsonens første frost den 8. oktober og sne den 16. november. Et regionalt klasse-1 blæsevejr kom på den danske Stormliste.

Produktionstidspunkt: 2023-12-01

Oversigten bygger på kvalitetssikrede DMI-observationer

Kalenderefteråret (september, oktober, november) 2023 endte med en middeltemperatur på 10,3°C på landsplan, hvilket er 0,8°C over klimanormalen på 9,5°C beregnet for perioden 1991-2020 og 0,2°C over tiårs-gennemsnittet på 10,1°C beregnet for perioden 2011-2020.

Det varmeste efterår var i 2006 med 12,2°C i gennemsnit. De koldeste efterår var i 1922 og 1952, begge med 6,7°C i gennemsnit. De landsdækkende temperaturmålinger startede i 1874.

Siden 2011 har middeltemperaturen (°C) for efteråret i Danmark set således ud:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
10,2	9,3	9,9	11,4	10,1	9,7	10,0	10,1	9,5	10,7	10,6	10,8	10,3

Temperaturmæssigt blev september den varmeste siden 1874, oktober var gennemsnitlig, og november kølig.

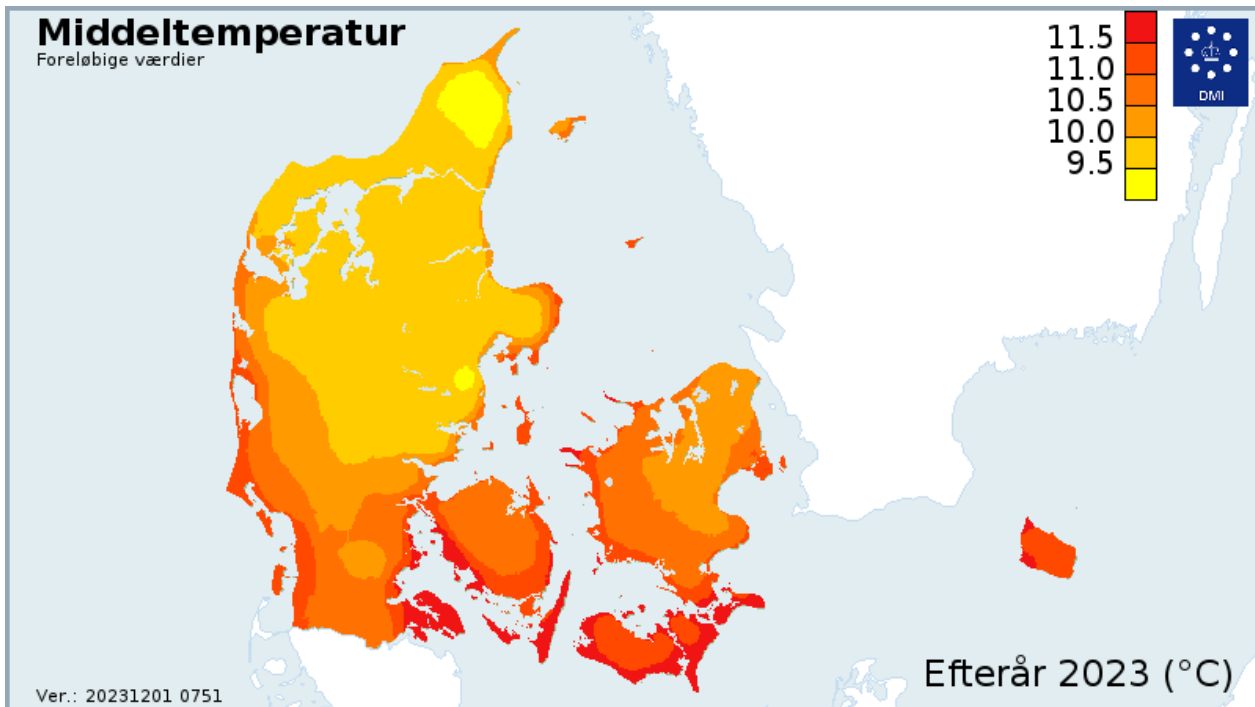
Efterårets højeste temperatur på 28,5°C blev målt nordvest for Odense den 9. september. Efterårets laveste temperatur på -15,0°C blev målt ved Roskilde den 29. november.

I september var der enkelte regionale varmebølger. Der var ingen hede-bølger. Når gennemsnittet af maksimumstemperaturen målt over tre sammenhængende dage på et sted overstiger 25,0°C, er der lokal varmebølge. Når mere end 50% af en regions areal opfylder denne betingelse, er der regional varmebølge. Når mere end 50% af Danmarks areal opfylder betingelsen, er der landsdækkende varmebølge. Samme definitioner gælder for hede-bølger, blot med temperaturgrænsen 28,0°C.

Antal klimatologiske sommerdøgn på landsplan blev 2,2 – alle målt i september (klimanormal 1991-2020 0,3 døgn). For at få et sommerdøgn et sted skal temperaturen i løbet af døgnet nå op over 25,0°C. Der var ingen klimatologiske tropedøgn. For at få et tropedøgn et sted må temperaturen i løbet af døgnet ikke nå ned under 20,0°C. Tiendedele af sommer-/tropedøgn registreres, når kun dele af Danmarks areal har sommer-/tropedøgn.

Antal klimatologiske frostdøgn på landsplan blev 9,7 – de allerfleste målt i november (klimanormal 1991-2020 9,7 døgn). For at få et frostdøgn et sted skal temperaturen i løbet af døgnet nå ned under 0,0°C. Antal klimatologiske isdøgn på landsplan blev 2,7 – alle målt i november. For at få et isdøgn et sted må temperaturen i løbet af døgnet ikke nå op på 0,0°C. Tiendedele af frost-/isdøgn registreres, når kun dele af Danmarks areal har frost-/isdøgn.

Klimaregion Bornholm var varmest med 11,3°C i gennemsnit, mens klimaregion Nordjylland var koldest med 9,6°C i gennemsnit.

I gennemsnit ud over landet faldt der 299,4 millimeter nedbør i efteråret 2023. Det er 71,2 millimeter eller 31% over klimanormalen på 228,2 millimeter for 1991-2020, og 64,9 millimeter eller 28% over tiårs-gennemsnittet for 2011-2020 på 234,5 millimeter. Det er det ottendevådeste efterår (sammen med efteråret 1974) siden de landsdækkende nedbørsmålinger startede i 1874.

Rekorden for vådeste efterår er på 349,0 millimeter fra 2019. Det tørreste efterår var i 1920, hvor der faldt 105 millimeter nedbør.

Top-10 for efterårets nedbørssum er:

- 1) 349,0 mm (2019)
- 2) 327 mm (1967)
- 3) 308 mm (1970)
- 4) 307 mm (1980)
- 5) 303 mm (1953, 1954)
- 7) 300 mm (1935)
- 8) 299/299,4 mm (1974/2023)**
- 10) 295 mm (1984)

Siden 2011 har nedbørstallene (mm) for efteråret i Danmark set således ud:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
175,1	255,3	262,8	220,3	268,2	183,5	290,0	162,3	349,0	178,1	224,8	208,6	299,4

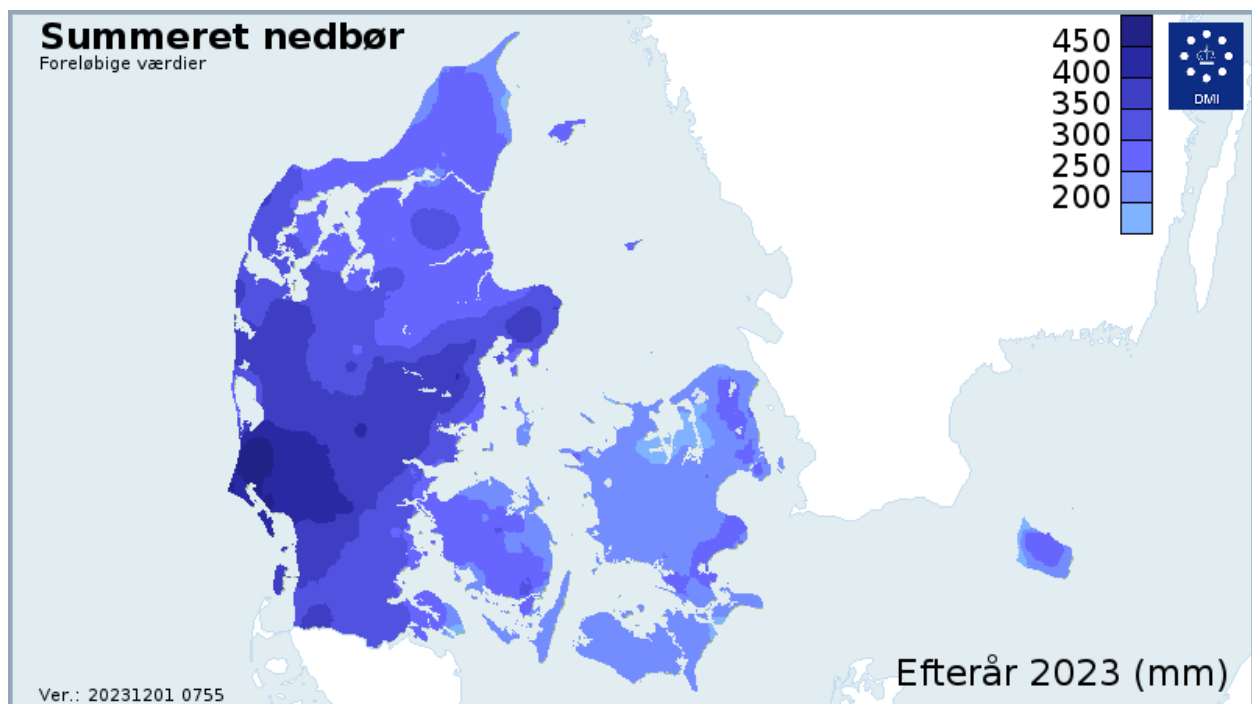
Nedbørsmæssigt blev september ret tør, oktober blev den femtevådeste siden 1874 og november var generelt bare våd. November fik den højeste registrerede døgnnedbør siden 1874.

Der var mange klimatologiske nedbørsdøgn i efteråret 2023, på landsplan i alt 65,5 døgn. Tiendedele af nedbørsdøgn registreres, når kun dele af Danmarks areal har nedbør.

I efterårets løb blev der registreret mange skybrud, men de var koncentreret på ganske få dage i september og oktober. Skybrud er defineret som mere end 15,0 millimeter nedbør på 30 minutter.

Antal snedækkedøgn i efteråret blev 2,0 - alle målt i november (klimanormal 1991-2020 1,1 døgn). For at få et snedækkedøgn et sted skal mindst 50% af jorden være dækket af mindst 0,5 cm sne klokken 8 om morgenen. Tiendedele af snedækkedøgn registreres, når kun dele af Danmarks areal har et snedækkedøgn.

Mest nedbør i efterårets løb kom der i klimaregion Syd- og Sønderjylland med 371,2 millimeter i gennemsnit, mens der i klimaregion København og Nordsjælland kom mindst med 228,2 millimeter i gennemsnit.

Solen skinnede i gennemsnit ud over landet i efteråret 2023 i 284,6 timer, hvilket er 11,9 timer eller 4% under klimanormalen for 1991-2020 på 296,5 timer. Sammenlignes med tiårsgennemsnittet for 2011-2020 på 294,7 timer har solen skinnet 10,1 timer eller 3% under gennemsnittet.

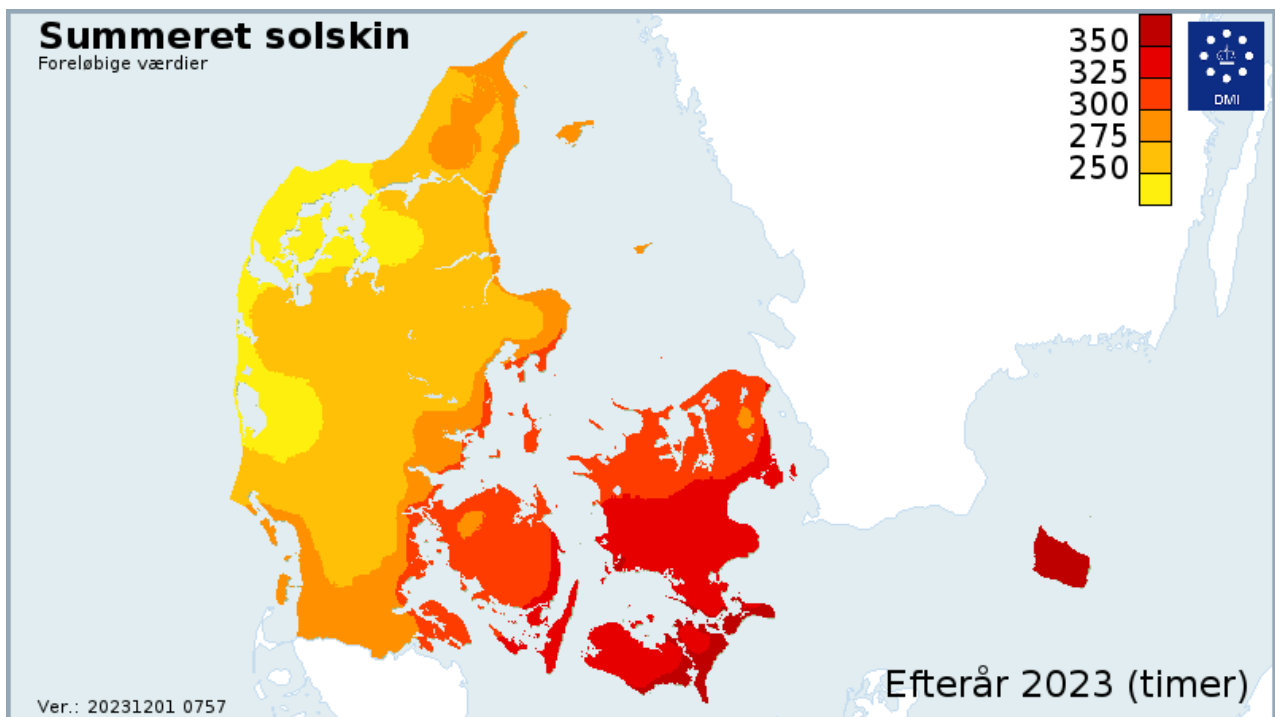
Det solrigeste efterår var i 2005 med 407 solskinstimer. Bundrekorden for efterårets solskinstimer er fra 1976 med 166 timer. De landsdækkende soltjemålinger startede i 1920.

Siden 2011 har solskinstallene (timer) for efteråret i Danmark set således ud:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
300,4	252,3	296,3	293,8	305,1	352,1	263,0	312,1	258,3	313,7	278,0	302,7	284,6

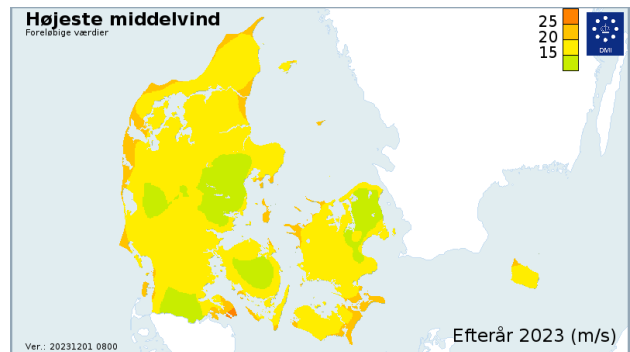
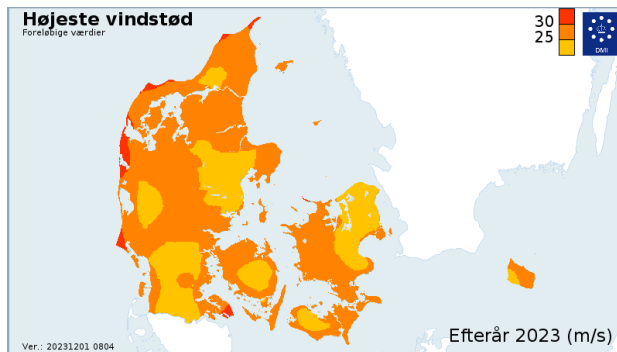
Solmæssigt blev september den niendesolrigeste siden 1920, oktober var meget solfattig og november generelt bare solfattig.

Mest sol fik klimaregion Bornholm med 364,8 timer i gennemsnit. I klimaregion Midt- og Vestjylland kom der mindst med 250,5 soltimer i gennemsnit for regionen.

Efterårets højeste lufttryk på 1029,8 hPa blev målt på et antal stationer øst for Storebælt den 22. november. Efterårets laveste lufttryk på 971,5 hPa blev målt ved Blåvandshuk den 5. november.

Efterårets højeste vindstød på 34,7 m/s (orkanstyrke) blev registreret i Hanstholm den 23. november. Efterårets højeste 10-minutters middelvind på 28,3 m/s (stormstyrke) blev registreret på Kegnæs den 20. oktober. Et blæsevejr (regionalt klasse 1) den 20.-21. oktober ifm. med kraftig stormflod i Bælthavet og den vestlige Østersø kom på den danske [Stormliste](#).

Landstal efterår 2023 med de enkelte måneder samt klimanormaler og tiårs-gennemsnit.			
Parameter	September 2023	Normal 1991-2020*	Gennemsnit 2011-20
Middeltemperatur	16,3°C	13,6°C	13,9°C
Nedbør	54,5 mm	74,7 mm	82,6 mm
Soltimer	174,0 timer	143,5 timer	147,5 timer
Parameter	Oktober 2023	Normal 1991-2020*	Gennemsnit 2011-20
Middeltemperatur	10,0°C	9,4°C	10,1°C
Nedbør	148,1 mm	83,2 mm	84,5 mm
Soltimer	69,9 timer	99,1 timer	94,8 timer
Parameter	November 2023	Normal 1991-2020*	Gennemsnit 2011-20
Middeltemperatur	4,6°C	5,5°C	6,3°C
Nedbør	96,8 mm	70,3 mm	67,4 mm
Soltimer	40,7 timer	53,8 timer	52,3 timer
Parameter	Efterår 2023	Normal 1991-2020*	Gennemsnit 2011-20
Middeltemperatur	10,3°C	9,5°C	10,1°C
Nedbør	299,4 mm	228,2 mm	234,5 mm
Soltimer	284,6 timer	296,5 timer	294,7 timer

*beregnet ud fra publicerede landstal i årene 1991-2007.

Alle værdier i denne oversigt er kvalitetssikrede. Ved årets afslutning gennemgås data yderligere i forbindelse med udgivelse af årspublikationen "Danmarks Klima" og data kan derved ændres.

For mere information henvises til dmi.dk.

Af klimatolog Frans Rubek
© DMI, 1. december 2023